

Licht en sfeer

**De kinderen leren over hoe licht de sfeer beïnvloedt;
verlichting bij nacht**

Haven bij nacht, 9 jaar

onderwerp

haven bij nacht

techniek

oliepastel,
mengen met zwart,
eventueel
krastechniek

formaat

± 25 × 32 cm

Toelichting

In deze tekenles maken we van bijna alle aspecten van licht gebruik die in de voorgaande lessen reeds aan de orde zijn geweest: licht en donker, tegenlicht, weerspiegeling en de relatie met de kleur. In deze les gaat het vooral om de sfeer. De opdracht is gesitueerd in een haven bij nacht, maar zonder probleem had dat ook een jachthaventje of de volle zee met een vissersvloot kunnen zijn. Als het maar nacht is. In het donker zijn er bijna geen echte ruimteproblemen en dat komt de sfeer ten goede. Het overlappen van donkere vormen wordt uiteraard veel gebruikt en met schepen als onderwerp kunnen er interessante restvormen gebruikt worden. Ook de afwisseling van gesloten elementen (romp, kajuit, container) en open vormen (hijskraan, masten, stuurhuisje) zal tot de fantasie spreken. Er kunnen veel soorten verlichting worden gebruikt. De lichten uit patrijspoorten, de groene bakboord- of de rode stuurboordlichten, tegenlichten, een verlichte loods op de kade of zelfs de lichtbundel van een vuurtoren. Ook de maan en/of sterren kunnen erbij betrokken worden.

De lichten kunnen bovendien nog weerspiegelen in het water: kleine lichte streepjes bijvoorbeeld. Het meest centraal staat de sfeer. De gebruikte elementen moeten samen één geheel vormen; geen enkel onderdeel, zoals de maan of de weerspiegeling, mag overheersen.

Begeleiding

Een kort verhaal over een matroos, die in een vreemde haven 's avonds laat nog op zoek was naar zijn schip, kan een aanzet zijn voor een tekening. Al opsommend komen er heel wat mogelijkheden naar voren. In de uitleg wijzen we op de eerste plaats op de overlapping van scheepsvormen; kleine dingen worden niet getekend. Grote vormen (romp, kademuur, stuurhuis e.d.) worden met donkere kleuren opgezet en zoveel mogelijk met zwart gemengd. Denk erom dat er nog onderlinge kleurverschillen te zien moeten blijven! Hoe zien de kleuren er eigenlijk uit bij zo weinig licht? Waar licht moet komen kunnen we kleine plekken stevig wit of geel inkleuren. Er overheen kan dan weer donker gekleurd worden: met behulp van de krastechniek lijken die dan bijzonder echt. De lucht wordt niet helemaal zwart gemaakt, zodat het een en ander ertegen kan afsteken: een rij loodsen, hijskranen, masten. De aandacht moet blijven liggen op de schepen in de nacht en er mag dan ook niet al te veel accent komen op andere zaken. Ze kunnen de sfeer verhogen, maar mogen die niet bepalen.

onderwerp

wolkbreuk

techniek

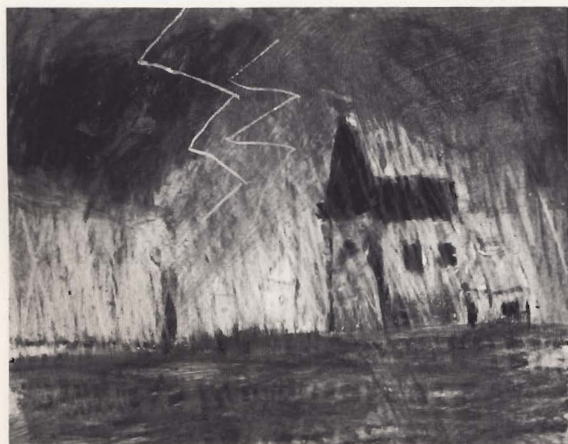
oliepastelkrijt met
terpentine of
wasbenzine

formaat

± 25 × 32 cm

Andere opdracht

Na een korte inleiding over een landschap, de hitte van de dag, een naderend onweer en de uiteindelijke wolkbreuk, wordt een opzet van een tekening in gekleurde vlakken gemaakt; met een watje of doekje met terpentine of wasbenzine worden deze kleurvlakken door elkaar gemengd. In deze min of meer ruw door elkaar geveegde vlakken wordt verder getekend. Bij een wolkbreuk hebben we veel lucht nodig en daarom moet de horizon erg laag blijven; tot ongeveer tien cm boven de onderrand van het papier. Op deze strook worden de huizen, bomen of bergen getekend; de rest is lucht met grote donderkoppen. Misschien schijnt de zon in bundels door enkele open plekken in het wolkendek, of trekt het onweer al een beetje weg? De donkere lucht is bepalend voor de tekening. Wanneer er een bliksemstraal nodig is, moeten we eerdere nagaan hoe die er eigenlijk uitziet; moet die getekend worden of uitgekrast?

Wolkbreuk, 9 jaar